

Hiába szépítgetjük, sajnos az a szomorú tényállás, hogy térségünk országai hadviselésre készülődnek, és ebben alighanem teljesen igazuk van. A dolgok jelen állása szerint reális a honvédelemre költeni. Ezért bölcsnek minősíthetjük azt a múlt kedden bejelentett kormányzati elgondolást, hogy jelentősen emelik a honvédelmi kiadások keretét: a jövő évi költségvetésben 427 milliárd forintot különítenének el erre a célra. Emlékeztetőül: az idei költségvetésben 350 milliárd forintot irányoztak elő katonai kiadásokra. Másképpen fogalmazva, a honvédelemre idén szánt összeg a nominális GDP 0,94 százaléka, a jövő évre tervezett summa viszont a GDP több mint egy százaléka. A 427 milliárd forintból összesen 25 milliárdot szánnak a tömeges bevándorlással kapcsolatos kiadásokra. Reméljük, ez elegendő lesz, és nem áll elő olyan helyzet, amely szükségessé teszi a keret túllépését... A költségvetési javaslat szerint a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat pedig 15 milliárd forinthez jut. Lengyel–magyar szempontból pedig különösen fontos, hogy a honvédtemetők gondozására több részösszeget is elkülönítenének – például a hadisírgondozással és hadisírok felkutatásával kapcsolatos tevékenységekre tizenkét millió forintot adnának. Ez nagyon örvendetes, hiszen Kis lengyelországban, az egykori Galícia területén száznál több első világháborús magyar katonai temető található, melyekben sok ezer mártírunk földi maradványai találhatók. És bizonyára rengeteg kutatandó honvédsír lappang még, mert a világháborús cselekményekben iszonyúan sok honfitársunk esett el arrafelé. Leszögezendő, hogy a fentebb ismertetett költségvetési elosztás még csak terv.

Az viszont nem csupán kormányzati elgondolás, de biztos tény, hogy Lengyelország is fejleszti hadseregét, megerősíti határai védelmét. Andrzej Duda államfő most hétfőn varsói sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy Lengyelország kétszáz katonát vezényel a Lettországon szerveződő nemzetközi NATO-zászlóaljba. A bejelentésen Raimonds Vejonis lett köztársasági elnök is jelen volt. A kanadai parancsnokság alatt működő zászlóalj főként a kelet-ukrajnai háború és az orosz fegyveres beavatkozás miatt jön létre. Az ezt szorgalmazó döntés tavaly júliusban született, a NATO varsói csúcstalálkozóján. Az intézkedés egy általános csapaterősítés része: Lengyelországban, Észtországban, Litvániában és Lettországon is állomásozni fog egy-egy zászlóalj, átlagosan ezer katonával. A lengyel hadsereg mindegyikben tevékeny szerepet vállal, a Romániában felállított NATO-egységben pedig kétszázötven lengyel teljesít szolgálatot. Ismétlem, sajnos mindez reális, a honvédelem és a katonai fejlesztés a jelenlegi nemzetközi helyzetben indokolt. A mesterségesen gerjesztett migráció, a törvénytelen bevándorlók áradata mellett az ukrajnai, közvetve pedig a szíriai helyzet is komorítja az összképet.

A lengyel belpolitikai élet is zajlik. Múlt szombaton délután Varsóban *A szabadság menete*

elnevezéssel tartottak liberális, kormányellenes tüntetést, amelyen rendőrségi adatok szerint mintegy tizenkét ezren vettek részt. A demonstrációt a Polgári Platform (PO) nevű ellenzéki párt szervezte, de más ellenzéki csoportok vezetői is jelen voltak. A jelentések szerint a tüntetők a városháza előtti téren gyülekeztek, ahol szónoklatokat hallgattak, majd végigvonultak a főváros legforgalmasabb területén, a Marszalkowska sugárúton. Mivel ismerem a terepet, nem nehéz elképzelnem, mekkora bonyodalmat okoztak ezzel a város közlekedésében, és hány ember életét keserítették meg. Felvonulásuk során a tömeg uniós zászlókat lobogtatott – ah, ez minden bizonnyal lélekemelő látványt nyújtott, a résztvevők pedig életük legcsodálatosabb napjaként emlékeznek majd rá, könnyes szemmel mesélve az unokáknak... Két lobogtatás közben persze kiabáltak is, nyilván egyre rekedtebben, olyasfélét, hogy „szabad európai Lengyelország” és „Lengyelország itt van”. A szónoklatok is roppant lelkesítőek lehettek, hiszen többek között a PO elnöke, Grzegorz Schetyna is a mikrofonhoz lépett, és bejelentette, hogy a jövőre esedékes önkormányzati választásokon közös ellenzéki lista lesz. Azt is kilátásba helyezte, hogy a 2019-es parlamenti választásokon baloldali győzelem születik, a 2020-as államfőválasztáson pedig az ellenzék közös jelöltje lesz a befutó. Ha pedig mindezzel megvannak, akkor a PO jogi felelősségre fogja vonni a jelenleg kormányzó Jog és Igazságosság párt politikusait. E felelősségre vonás oka pedig az lesz, hogy a mostani vezetés állítólag jogellenes. Az ellenzék szerint az is megbocsáthatatlan, hogy Andrzej Duda államfő múlt szerdán közölte: jövőre véleménynyilvánító népszavazást tartanak egy esetleg kidolgozandó új lengyel alaptörvényről. A PO elnöke ezzel kapcsolatban most kiadta a jelszót: „Senkinek sem engedjük, hogy megváltoztassa az alkotmányt!” Ha felidézzük a magyarországi ellenzék, illetve a brüsszeli hivatalnokok néhány évvel ezelőtti hisztériáját az új magyar alkotmány körül, akkor többé-kevésbé tudjuk, mi várható majd a lengyel alkotmány újraszövegezése körül.

Örvedetesebb téma, hogy a világhírű lengyel rendező, Krzysztof Zanussi új filmet készít, *Éter* címmel. Ráadásul a munkában magyar filmes szakemberek is részt vesznek, a Magyar Nemzeti Filmalap pedig 58,5 millió forintos támogatást nyújt. A film gyártása már most nyáron elkezdődik, a magyarországi jeleneteket novemberben forgatják, a kész művet pedig jövő ősszel mutatják be. A három magyar koproducer Stalter Judit, Sipos Gábor és Rajna Gábor – érdekesség, hogy ez a trió a Laokoon Filmgroupot képviseli, és ez a cég készítette a *Tiszta szívvel*, illetve a *Saul fia* című mozifilmeket is. Az ügynökség közleménye szerint mellettük is számos magyar alkotó dolgozik majd a filmen. A díszleteket, a maszkokat és a jelmezeket is magyarok készítik. Az egyik főszerepet magyar színművész fogja alakítani, ám az ő nevét majd csak később hozzák nyilvánosságra. Egyébként a mű lengyel–litván–ukrán–magyar koprodukcióban készül.

Írta: Zsille Gábor
2017. május 23. kedd, 19:14 -

A film története igazán izgalmas. Zanussi megfogalmazása szerint a mű a saját lelkét az ördögnek áruba bocsátó Faust történetének újragondolása. A cselekmény közvetlenül az első világháború előtt játszódik, és a műtéli altatáshoz használt éter körül forog. Ma már kevésbé közsímert, hogy az éter orvosi alkalmazásának első időszakában nagyon sok beteg meghalt, mert a kórházakban akkoriban még nem tudták pontosan meghatározni a szükséges adagokat. Emiatt az altatás rendkívül veszélyes volt. Ugyanakkor azokban az években az étert a birtoklás, a hatalom jelképének tartották, hiszen általa bárkit mély álomba lehet ejteni.